

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти прогнозують **значне зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**, водночас стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 50.0% (як у попередньому кварталі) (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** частка респондентів, які очікують інфляцію понад 7.5%, становить 83.3% (у попередньому кварталі – 75.0%) (одні з найвищих інфляційних очікувань серед регіонів), у цілому по Україні – 61.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **суттєву девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 91.7% респондентів (у попередньому кварталі – 83.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2021 року – 18.2%). У цілому по Україні респонденти очікують поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 9.7% (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 8.3% (як і в попередньому кварталі) (таблиця), у цілому по Україні – 21.8%;
- **збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 10.0% (як і в попередньому кварталі). Водночас респонденти очікують, що інвестиційні видатки на виконання будівельних робіт залишаться на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%). У цілому по Україні очікується збільшення інвестиційних видатків: баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно (таблиця);
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників на своїх підприємствах – 2.9%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купують підприємства, так і на товари/послуги, що продають підприємства:** баланси відповідей – 100.0% та 91.7% відповідно (у попередньому кварталі – по 91.7%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланси відповідей – 66.7% та 50.0% відповідно (у III кварталі 2021 року – 72.7% та 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали обмеженість виробничих потужностей (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням), занадто високі ціни на енергоносії, а також сировину та матеріали, брак обігових коштів (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом **посилилися** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

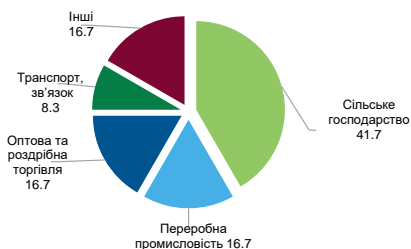
91.7% респондентів області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

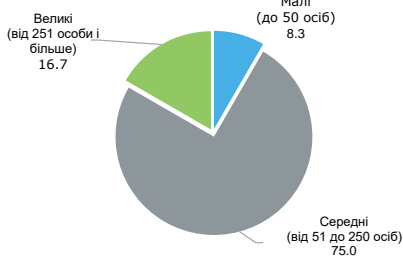
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився та є поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у III кварталі 2021 року – 8.3%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан підприємств є добрий – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%);
- **підприємства області мають залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2021 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

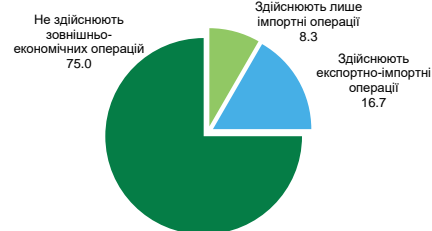
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

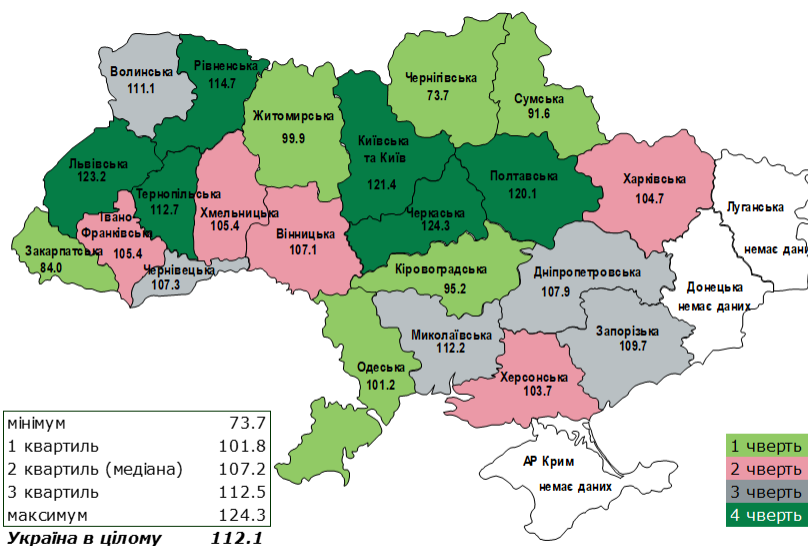

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–26 листопада 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

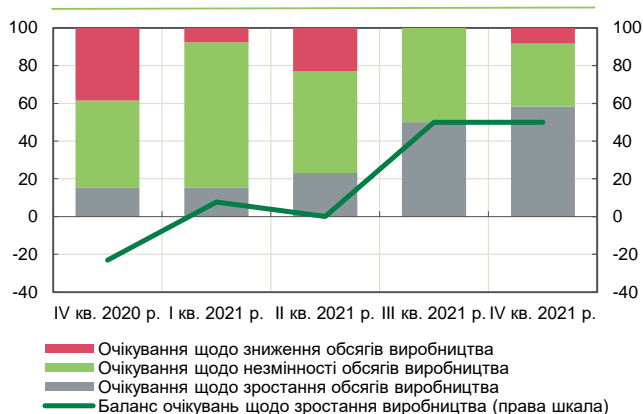
Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-7.7	-7.7	0.0	18.2	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.7	23.1	8.3	8.3	8.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	8.3	-22.2	-22.2	-11.1	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	15.4	0.0	-9.1	10.0	10.0
кількості працівників	0.0	0.0	-9.1	-8.3	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

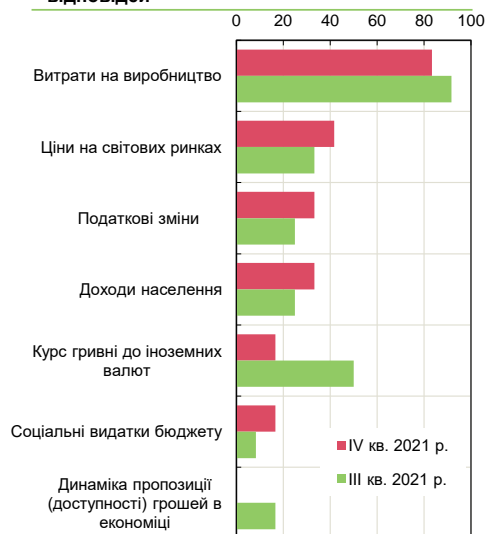
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

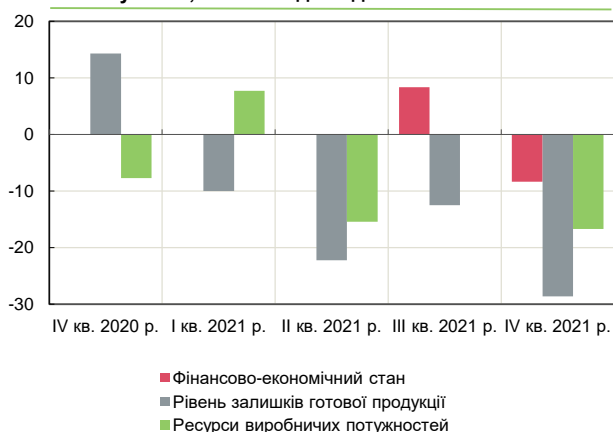
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

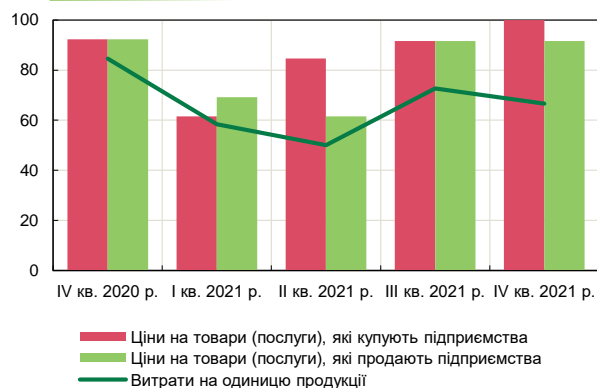
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

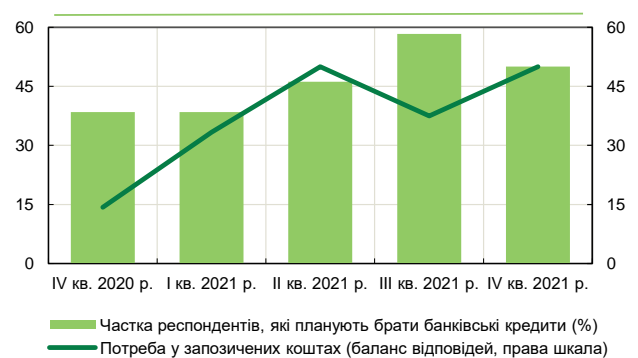
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

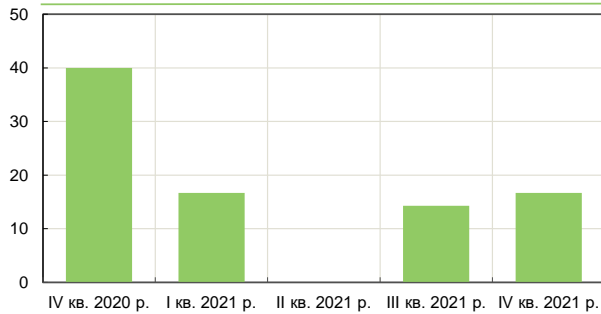
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

